

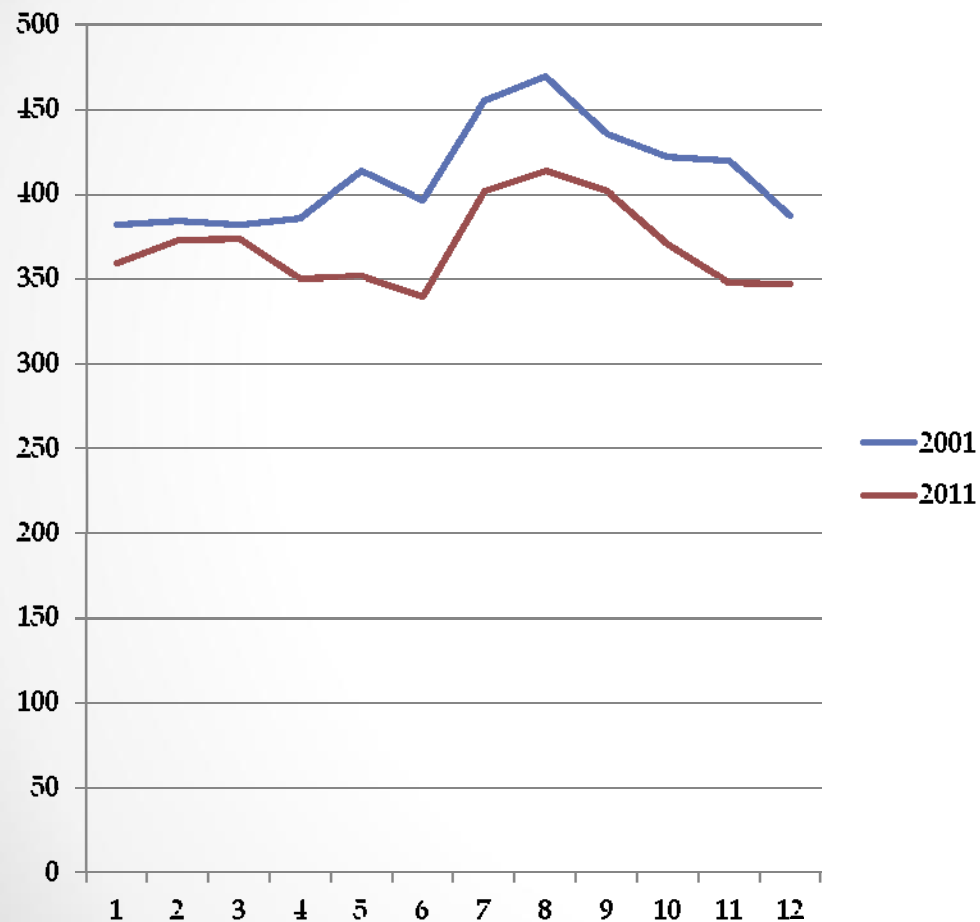
Udara tervist mõjutavad tegevused karjas

28-29. märts Pärnu

Marika Oeselt loomakasvatuskonsulent

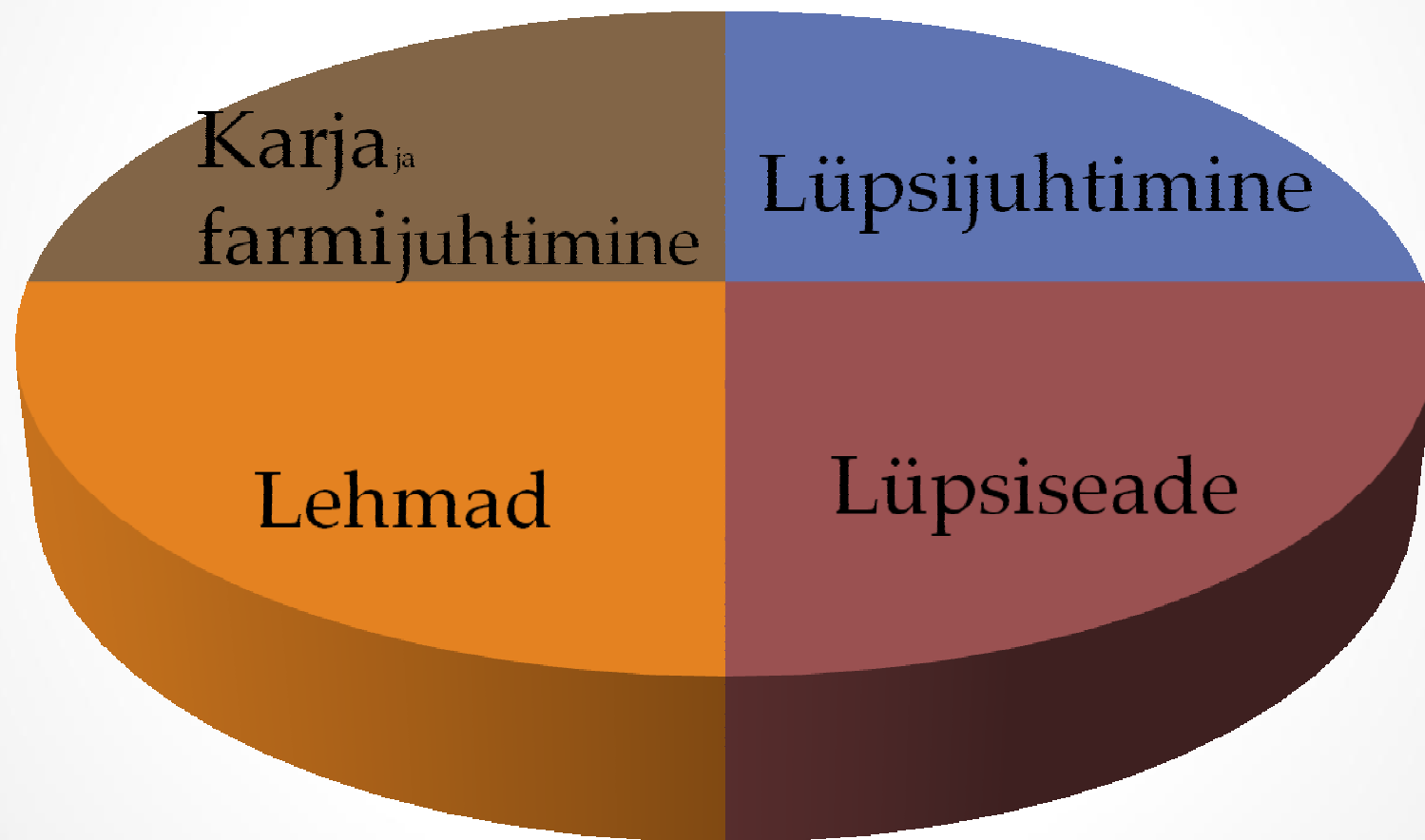

Udara tervise võrdlus 2001/2011

	2001	2011
Lehmi jõudluskontrollis	101966	89338
Karjade arv	3023	879
Keskmine toodang kg	5490	7756
Keskmine laktatsioonide arv	2,92	2,5

Udaratervist mõjutav kompleks

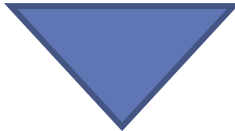

Udaratervist mõjutav kompleks

Söötmine

Karja tervislik seisund
Puhas rikkumata udar
Puhas poegimisala
Puhtad käigurajad

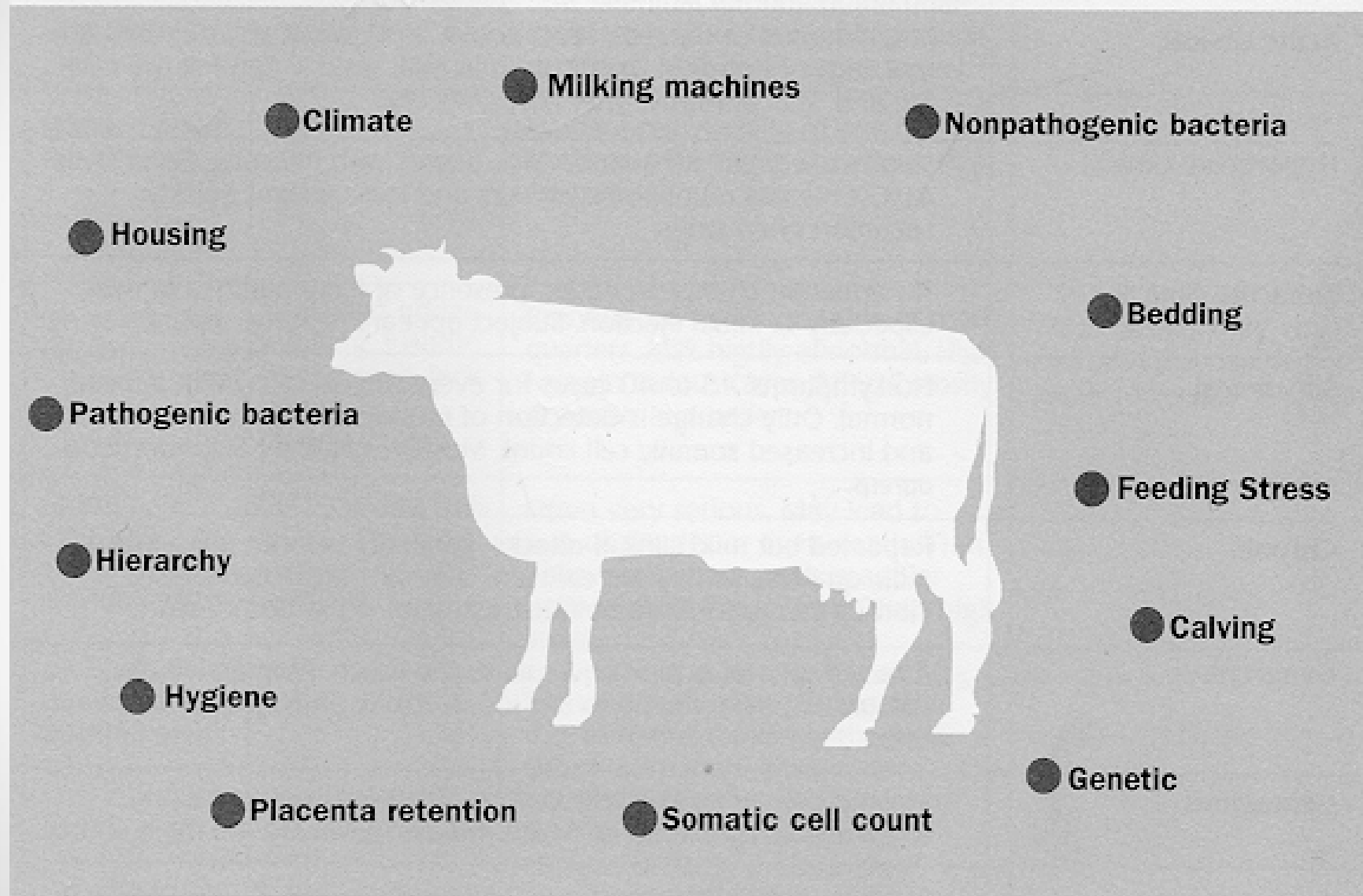

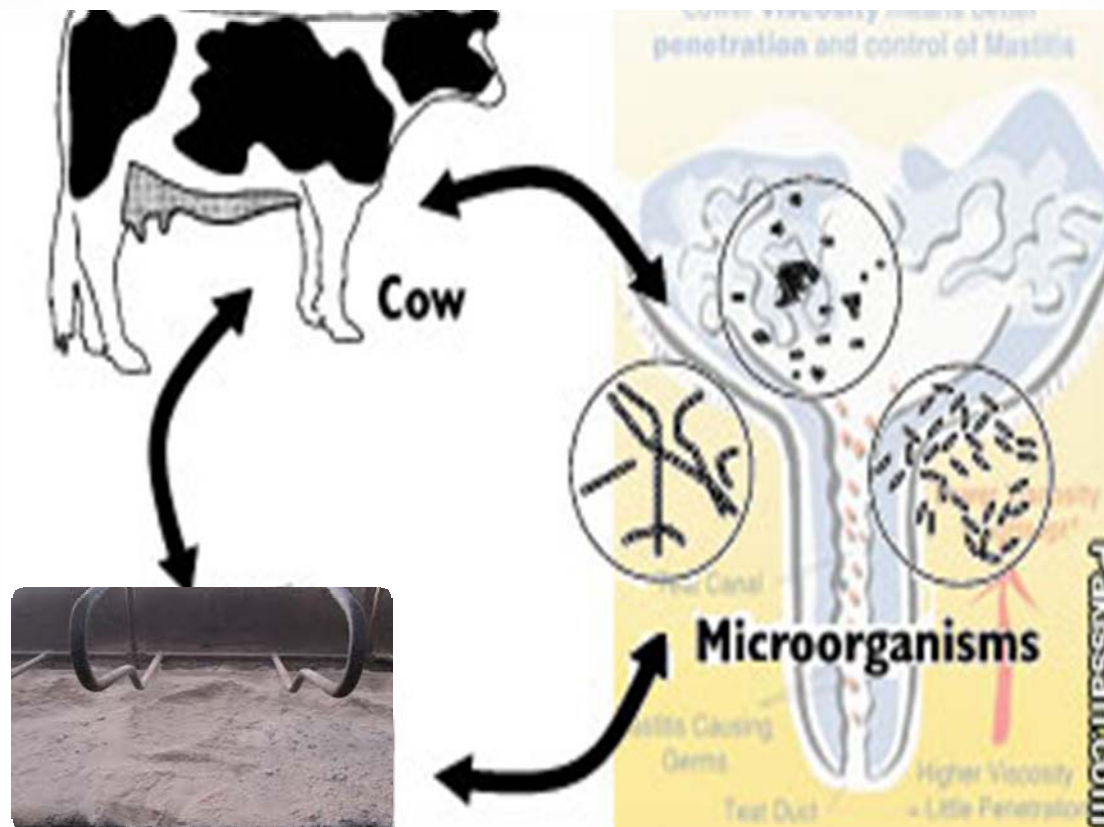
Toodang

Nisa omadused
Immuunsüsteem

Figure 1. Factors influencing the incidence of mastitis.

Karja ja farmijuhtimine

Esita endale mõned lihtsad küsimused

- Mitu lehma on täna udarahaigete grupis?
- Milline on see arv võrreldes keskmisega?
- Mitu lehma nendest on ravil esmakordselt?
- Mitmel lehmäl nendest on korduv krooniline mastiit?
- Milline on valdav mastiiditekitaja karjas?

Karja ja farmijuhtimine

- Kas lehma naha puhtus on täna halvem/parem võrreldes möödunud?
- Kas lehmad on lüpsile tulles ja lüpsmisel rahulikud?

UDDER HYGIENE SCORING CHART

Score udder hygiene on a scale of 1 to 4 using the criteria below. Place an X in the appropriate box of the table below the pictures. Count the number of marked boxes under each picture.

DATE: _____
FARM: _____
GROUP: _____

SCORE 1
Free of dirt

SCORE 2
Slightly dirty
2 – 10 % OF SURFACE AREA

SCORE 3
Moderately covered with dirt
10 – 30 % OF SURFACE AREA

SCORE 4
Covered with caked on dirt
>30% OF SURFACE AREA

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25

Total Number of udder scores: _____

Number of udders scored 1: _____

Number of udders scored 2: _____

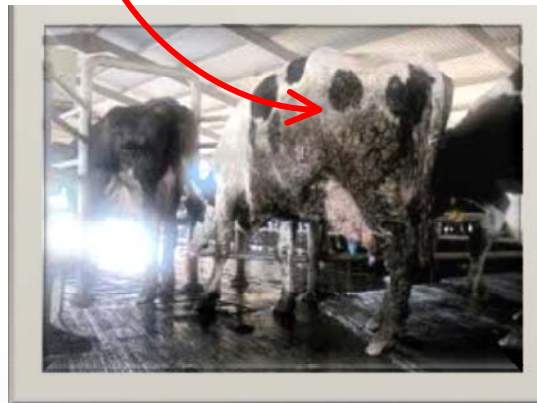
Number of udders scored 3: _____

Number of udders scored 4: _____

Percent of Udders Scored 3 & 4: _____

Udders scored 3 and 4 have increased risk of mastitis as compared to scores 1 & 2

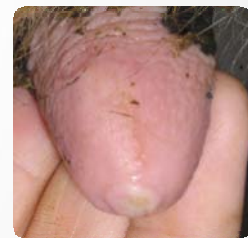
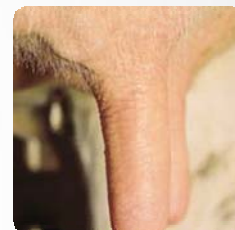
Copyright 2002 © Pamela L. Ruegg, all rights reserved. Chart developed with input from Dan Schreiner and Mike Maroney

Karja ja farmijuhtimine

ja mõned keerulisemad küsimused

- Millal tuleb järgmine lüpsisüsteemide regulaarne kontroll/hooldus?
- Millal on järgmine nisakummide vahetus?
- Kas nisakannude pesusüsteem tagab hea puhtuse pärast udarahaigete lehmade lüpsmist?
- Kui paljudel lehmadel viimasel vaatlusel esines nisaotsa /- värvi muutusi ja kuhu on nihkunud trend tänasel päeval?

- Mitu % terveneb läbi kinnisperioodi?
- Millised on ravi tulemused laktatsiooniperioodil?
- Mitu kroonilist udarahaiget prakeerid sellel aastal?
- Millised on keelatud tegevused lüpsmisel?
- Mille järgi otsustad millal ja millega alustad ravi?

Lüpsi juhtimine/lüpsirutiin

Peab tagama

- Hea hügieeni
- Rahulikud lehmad
- Silmnähtava udarapuhtuse
- Hea lüpsikannude kinnitamise ajastuse
- Hea lüpsikannude eemaldamise tehnika
- Nisade desinfitseerimise

Lüpsiseade

- Nakatumise oht
- Nisa tervis/ bakterite kogunemine
- Bakterite tungimine nisakanalisse
- Tühilüpside sagedus/aeg/rikutustase
- Nisakannude libisemine
- Nisakannude „toores“ eemaldamine

Udara tervise monitooring farmis

- Mastiidiprobleemi ei ole võimalik hinnata, kui puuduvad andmed konkreetse situatsiooni ja selle majandusliku mõju kohta.

Oluline on teada:

1. Mastiidi levikut, mida määratakse mastiidijuhtude arvuga teatud ajahetkel.
2. Mastiidi sagedust, mida hinnatakse uute mastiidijuhtude tekkimise järgi teatud ajavahemikus.

- Seejärel püstitatakse kindlad eesmärgid ning kavandatakse mastiidikontrolli strateegia.
- Püstitatud eesmärgid peavad olema realistlikud ja hõlmama suhteliselt pikka ajavahemikku ning olem arusaadavad kõigile, kes nende saavutamiseks tööd teevad.

- Mastiiti ei ole võimalik lüpsikarjast täielikult kaotada, kuid mastiitide esinemissagedust saab oluliselt vähendada.
- Keskkonna, looma ja loomapidaja vahel eksisteerib alati koostoime, olenemata konkreetse karja mastiidisituatsioonist.
- Küsimus on selles, kas see koostöö saavutatakse?

Edu eesmärkide saavutamisel !